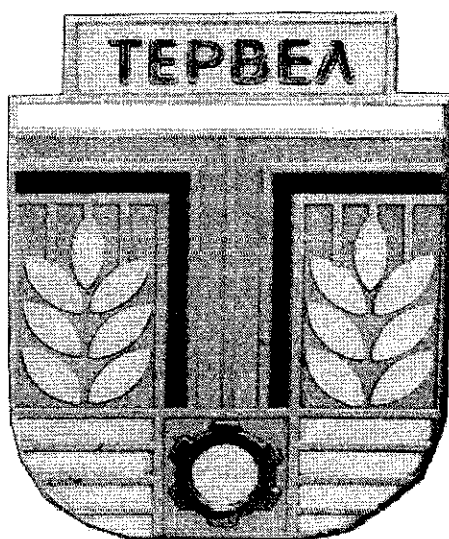

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ТЕРВЕЛ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
2013 – 2014**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за действие на община Тервел определя и планира задачите и усилията на местната власт, НПО и общността към проблемите на маргинализираните групи в общината. В него са залегнали изискванията на нормативните актове, регламентиращи видовете услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и е неразделна част от Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на Област Добрич и се основава на приоритетите и насоките в държавната политика за тази сфера и, конкретно на **НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012- 2020)**.

Планът за действие ще се изпълнява в два периода: 2012 - 2014 и до 2014 - 2020 г. Първият период се покрива изцяло от Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005-2015.

Планът за действие е разработен като отворен документ, който може да се актуализира, допълва и изменя.

Планът за действие се съобразява със спецификата на **Общински план за развитие** на община Тервел 2006-2013 и Програма на общински съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси на Община Тервел 2011-2015. Цялостната му концепция е съзвучна и с главните стратегически цели, както на държавните политики така и на целите на Община Тервел по отношение на маргинализираните групи, а именно:

Подобряване на стандарта и качеството на живот уязвимите групи, преодоляване на изолацията им, активизиране на гражданското общество за прояви на толерантност, съпричастност и активно социално поведение.

Настоящият план за действие има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход и други уязвими групи, живеещи в сходна ситуация и с това да подпомогне развитието на **Община Тервел**. В плана за действие е заложена визията на Общинска администрация и Общински съвет Тервел за развитието на Общината като толерантен социално-икономически център.

Основен приоритет и грижа на Общината са **младите хора**, грижите за тяхното отглеждане, възпитание, образование и професионална реализация на територията ѝ, като поставя в центъра на своята грижа **проблемите на ромските младежи**.

Акцент в плана за действие е **постигането на баланс** между дейностите по социалното включване и дейностите, гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заемат дейностите **по интеграцията на ромското население**. Реализирането на общинската политика в приоритетните направления е непрекъснат процес, но също и инструмент за единоредствие на местните инициативи с държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на маргинализираните групи.

В разработването на плана за действие участват служители от следните дирекции и звена на Община Тервел: „Човешки ресурси, социални услуги и екология“; „Образование, култура, младежки дейности и ритуали“; МКБШМН, както и институции и партньори.

- Дирекция” Социално подпомагане”
- Дирекция ”Бюро по труда”
- Представители на ромската общност
- Лични лекари

II. Актуално състояние на ромската общност в общината.

Населението на Община Тервел по данни от последното преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02.2011 г. в страната е 16 178 души, т.е. с 2 550 по-малко в сравнение с данните от преброяването към 01.03.2001 г. (18 728 души).

Население на Община Тервел към 01.02.2011 г. по населени места и възраст

№	Населено място	Общо население	до 14 г.	15-19 г.	20-64 г.	над 65 г.
1	гр. Тервел	6062	928	353	3857	924
2	с. Ангеларий	134	15	11	94	41
3	с. Балик	224	33	10	156	25
4	с. Безмер	1162	239	77	660	186
5	с. Божан	546	96	35	381	50
6	с. Бонево	72	4	3	60	13
7	с. Брестница	1	0	0	1	13
8	с. Войниково	8	0	0	5	3
9	с. Главанци	128	16	8	82	22
10	с. Градница	354	88	29	211	22
11	с. Гуслар	20	2	1	13	4
12	с. Жегларци	880	97	50	555	178
13	с. Зърнево	1236	182	88	780	186
14	с. Каблешково	581	151	39	331	60
15	с. Кладенци	134	5	1	49	79
16	с. Коларци	619	101	38	371	109
17	с. Кочмар	267	10	14	122	121
18	с. Мали извор	19	0	0	10	9
19	с. Нова Камена	472	22	14	226	210
20	с. Оногур	40	3	0	22	15
21	с. Орляк	1749	392	153	1050	154
22	с. Полковник Савово	197	24	16	123	34
23	с. Поп Груево	617	112	46	403	56
24	с. Професор Златарски	41	8	1	21	11
25	с. Сърнец	220	53	17	123	27
26	с. Честименско	395	70	21	208	96
ОБЩО за общината:		16 178	2 651	1 025	9 914	2 648

27% от населението на общината е съсредоточено в града, а останалите 73% живеят неравномерно разпределени в селата като 12 от тях са с население над 250 души – с. Божан (546 души), с. Градница (354 души), с. Жегларци (880 души), с. Зърнево (1236 души), с. Каблешково (581 души), с. Коларци (619 души), с. Кочмар (267 души), с. Нова Камена (472 души), с. Орляк (1749 души), с. Поп Груево (617 души), с. Честименско (395 души). В 7 от селата живее население под 100 души.

Етническа структура.

Основен етнос в Община Тервел, според самоопределилите се граждани е турски – 45% от общия брой на населението, следван българския – 41% и от ромския – 12 %. Не е известно обаче какъв процент от ромското население се е самоопределило като турско поради религията, която изповядват.

Етническа структура на Община Тервел по данни на Националния статистически институт

<i>Население по етническа група от Община Тервел и година на преброяване</i>						
Общо	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределят	Непоказана
<i>Към 4.12.1992 г.</i>						
21483	9863	9141	2322	157	-	-
<i>Към 1.03.2001 г.</i>						
18728	8574	7616	2415	57	24	42
<i>Към 01.02.2011 г.</i>						
14 546	5996	6569	1799	30	152	0
Република България	5664624	588318	325343	49304	53391	683590

Значително по-малки групи са останалите етноси – общо 0,02% и по-голяма е групата на несамоопределили се или отказали да отговорят – малко над 10%.

Вероизповедание: На територията на община Тервел населението изповядва християнско или мюсюлманско вероизповедание. Тук работят и представители на **Адвентната Църква**.

Демографска характеристика: Близко 62% от населението е в трудоспособна възраст. Относителният дял на младите хора и децата до 14-годишна възраст е сравнително малък - 22% от общото население. **Тенденцията за увеличаване дела на възрастните хора** предопределят затруднения в дългосрочен план и налагат планиране на стратегически мерки. Към 01.02.2011 г. около две трети от възрастното население над 65 г. е концентрирано в селата.

На фона на застаряващото население като цяло, се очертават проблемите с **ранните бракове и високата раждаемост на ромски деца** в семейства с недостатъчни възможности за отглеждане на дете и родителски практики, пречатстващи социализирането на децата в по-късна възраст. Такива са: ниска или липсваща хигиенна култура, невладеенето и неупотребата на български език в младите ромски семейства, проблеми, придружени от безработица и изолираност. Поради това общинският план набляга на интеграционните /социални, здравни, образователни, културни и др./ мерки, с които цели да ангажира съществуващите законови и управленски структури и образователните и социални структури. Община Тервел се стреми да заема **активна позиция**, основана на разбиране и с нагласа за създаване на активни мерки в областта на образованието и трудовата заетост, първична медицинска помощ, обслужване на гражданите, особено насочени към интеграцията на етническите малцинства.

III. Преглед по приоритети

Приоритет : Образование

Образователната система в Община Тервел е оптимизирана през 2010 г. Тя включва 16 /шестнадесет/ детски градини – три в града и тринадесет в селата Божан, Поп Груево, Сърнец, Коларци, Балик, Жегларци, Орляк, Зърнево, Градница, Нова Камена, Каблешково, Честименско и Безмер. Общообразователните училища са 7: 1 СОУ в града, по едно основно в с. Безмер, Коларци, Орляк, Зърнево, Нова Камсна и едно начално училище в с. Каблешково. Три от училищата – в Тервел, Нова Камена и Коларци са срединци, до които се извозват учениците от 1 до 8 клас от съседните

населени места. В града работи и Професионална гимназия по техника и облекло. Във всички детски градини и в 7-те общински училища се осъществява **целодневно обучение** от първи до четвърти клас и от пети до осми. Във всички са създадени условия за сутрешното и обедно хранене. В училищата в Тервел, Коларци, Нова Камена и Орляк е организирано и столово хранене. В училището в Орляк е изграден кабинет за извънкласни дейности. Пътуващите от селата деца и ученици са 522. В рамките на национална програма за оптимизация на училищната мрежа и национална програма за целодневно обучение за тях е организиран превоз до трите средишни училища и ПГТО „Дочо Михайлов“ и обратно. Извършва се транспортиране и на децата от с. Сърнец в съседното с. Ангеларии, където се осигурява предучилищното възпитание на деца със 100% ромски произход.

На територията на Община Тервел не съществува проблем за обхвата на децата. Сградният фонд е в добро състояние. Със средства от европейските фондове и от общинския бюджет са извършени ремонтни работи, но все още има нужда от мерки по енергоефективност. Важно е да се отбележи, че сегрегирани детски и учебни заведения на територията на община Тервел са само три, предопредели като такива поради състава на населението в селищата – основните училища в селата Орляк и Зърнево и началното училище в с. Каблешково. Сегрегирана по характер на децата, които я посещават, е целодневната детска градина в с. Сърнец, които 100% са от ромски произход. Във всички останали детски и учебни заведения децата от ромски произход и тези от маргинализираните групи са интегрирани в общата система от детски заведения и училища. Интересите на децата и учениците се развиват, както в СИП така и в Общинския детски комплекс, където има 5 групи. Своите таланти и способности децата имат възможност да развиват и в самодейните състави, които работят в 13 читалища в община Тервел.

Интегрирането на децата от предучилищна възраст и учениците от начален и среден курс е един от приоритетите на Община Тервел. През 2009-2010 г. е изпълнен проект „Различни под едно небе“, финансиран от ОП „Развитие на човешките ресурси“ и Европейския социален фонд по Договор BG051PO001.4.2-03/632/18.09.2009. През 2012 Община Тервел получи одобрение и е сключен договор за още един проект за интеграцията на децата и учениците до 8 клас „Заедно на училище“ – по приоритетна ос 4 на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, схема BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“, договор BG051PO001-4.1.05-0088. По същата програмна схема е одобрен и проектът на ПГТО „Дочо Михайлов“ гр. Тервел, който обхваща учениците от 9 до 12 клас. Бенефициенти на двата проекта са повече от 150 деца и ученици от 5 до 19 години. В рамките на изброените проекти са включени дейности за допълнителна квалификация на учителите за работа в мултикултурна и мултиетническа среда.

Също по ОП „Развитие на човешките ресурси“, проект УСПЕХ, с изпълняват дейности за занимания по интереси на учениците в с. Каблешково, Орляк и Зърнево и ПГТО „Дочо Михайлов“ гр. Тервел.

Във всички целодневни градини и училища на територията на общината, в които работят предучилищни групи с 5- и 6- годишни деца, се осъществява проектът „Заедно в час“, чиято цел е усвояването на български език от деца билингви и адаптирането и социализирането им в среда, различна от семейната.

Към 01.02.2011 г. по данни на Националния статистически институт степента на образование на лицата над 7-годишна възраст в общината е следната:

Население на 7 и повече навършени години по населени места и степен на образование към 01.02.2011 г.

Населено място	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Деца (до 7 год. възраст, които още не посещават училище)
ОБЩИНА Тервел	14931	971	3951	5665	2654	1111	538	44

Като проблемни области се очертават големият брой с начално, незавършено начално и непосещавалите училище лица. Основната част от тези лица са от ромски произход. В две училища – ОУ „Васил Друмев“ С. Орляк и СОУ „Йордан Йовков“ са ограмотени повече от 120 роми по проект „Нов шанс за успех“ по оперативна програма **Човешки ресурси**.

Анализът на състоянието в община Тервел предполага мерки за повишаване и разнообразяване на възможностите за допълнителна квалификация, с цел наемане на работа. Във всяка една от мерките по заетост на Агенция по заетостта, включваща елемент квалификация, допълнителна квалификация и преквалификация, община Тервел кандидатства със своя програма. Към момента в подобни мерки са обучени лица за озеленителни, строителни работници, лични асистенти.

Общи данни.

За предучилищна и първи клас на задължително обучение през 2012/2013г. подлежат общо 185 деца обхванати са 100%.

За подготвителни групи от **петгодишни** подлежат на задължително обучение 131 деца, от които са обхванати в детските градини и училищата 90% . От **необхванатите 90% са роми, които са се изселили през годината от България да със семействата си.**

Няма отпаднали ученици в училищата на територията на общината, но има практика да преминават на самостоятелна форма на обучение. Преминали на самостоятелна форма на обучение са 41 в с. Орляк и 21 в СОУ Тервел. Предполагаема причина – започване на нерегламентирана работа, ранни бракове или върнали се от чужбина, които приравняват по-ниски класове за получаване на образователна степен.

В ЦДГ „Здравец“ гр. Тервел и ОУ „Васил Друмев“ в с. Орляк се води ежедневна работа с родителите, но е необходима цялостна програма за работа с всички родители, особено на ромските деца, за изграждане на добри нагласи към необходимостта от образование на децата им .

Извънкласните форми се осъществяват в СИП в училищата, в клубове и кръжоци в ОДК, и читалищата, където заедно с останалите се включват и ромски деца. В ОДК в Тервел по предложение на ромските организации е сформирана група „Пея и танцувам за моя град Тервел“, в която се изучава и ромски фолклор. В ОУ с. Орляк работят 5 групи СИП „Фолклор на етносите“. ОДК „Малкият принц“ Тервел работи клуб за автентичен фолклор, който проучва и записва обичаите, бита и традициите на всички етноси в населените место в общината.

Извънкласни форми в Община Тервел за учебната 2012-2013г.

Вид	Дейност	Брой ученици	От тях роми
ДФТА „Калинка Вълчева“ гр. Тервел	фолклор	80	6

Вокална студия Тервел	Поп пеене, теория на музиката, школа по китара и пиано	35	1
Школа за изобразително и приложно изкуство гр. Тервел	Рисуване, приложни изкуства	65	7
Ателие по приложни изкуства гр. Тервел	приложно изкуство	13	2
Модерен балет и мажоретен състав	мажоретен състав	42	0
Футболна детско-юношеска школа гр. Тервел	Футбол	65	25
Група „Пея и танцувам за моя град Тервел“	Танци	16	16
Отбори млад огнеборец във всички училища	противопожарни действия	48	24
СИП „Фолклор на етносите“ с. Орляк 7 групи	Фолклор, приложни изкуства	45	45
Група в НЧ „В. Левски“ с. Безмер	Фолклор	12	8
Група в НЧ и НУ „Хр. Ботев“ с. Каблешково	Фолклор	32	32
Група в ОУ с. Коларци	Фолклор	12	6
Група в ОУ с. Нова Камена	Фолклор	12	6

IV. Приоритет: Здравеопазване

Здравното обслужване на населението на община Тервел се осъществява от:

- „Медицински център Тервел” ЕООД;
- Център за спешна медицинска помощ;
- Общопрактикуващите лекари
- Медицински лица в детските и учебните заведения

На територията на общината са регистрирани 8 общопрактикуващи лекари, които имат сключени договори с Регионалната Здравно-осигурителна каса – Добрич, 5 практики с 5 лекари по дентална медицина, 8 практики на специалисти – ендокринолог, невролог, хирург, УНГ, кардиолог, очни болести. Всички те са крайно недостатъчни и не са в състояние да осигуряват ефективно доболнично здравно обслужване, особено в по-малките населени места. Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Наблюдават се следните тенденции: по отношение на бременността – бременните жени се картотекират непосредствено преди раждане, не посещават редовно женска консултация и с това попадат в рискови групи бременности. Като цяло бременностите са много ранни и се наблюдават бракове по сребрена /родилнишка/ линия, което предполага раждането на дете с увреди. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравно-осигурителни права. Няма навици за посещение при стоматолог, нито тенденция за водене на децата при Дентален лекар.

През 2009г. е поставено началото на общинска програма за профилактика на детското здраве. Сключен е договор със специалист стоматолог за провеждане на профилактични прегледи и установяване на зъбния статус на децата от 5 до 8 клас от всички общински училища.

През 2010 г. в рамките на същата програма е обзаведен и работи кабинет по кинезитерапия, в който със специализирана програма от специалист се извършват ежедневни занимания с учениците от начален и среден курс с проблеми в опорно-двигателния апарат, гръбначни изкривявания, наднормено тегло. Част от установените патологични нарушения са насочени за процедури в „Рехабилитацията“ на МЦ „Тервел“ и консултации с лекар рехабилитатор.

Ранната профилактика на детското здраве е залегнало като приоритет в програмата за управление на Община Тервел. Доказателство за това е изграденият басейн за терапевтични и закалителни процедури в ЦДГ „Здравец“ в града и изграждащият се в момента също там физкултурен салон със средства на ОП „Развитие на човешките ресурси“.

През 2011г. МБАЛ Тервел е реструктурирана и от 2012 работи като Медицински център, който през 2012 получи финансиране проект „Реструктуриране на МБАЛ Тервел в медицински център“ по схема BG161PO001/4.1-05/2011 „Подкрепа за реконструкция/ обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, извън градските агломерационни ареали“ на Оперативна програма „Регионално развитие“. Предвидена е доставка на линейка, мамограф, маса и вертиграф за закупения през миналата година рентген, биохимичен анализатор и микроскопи за лабораторията, апарат за електротерапия за сектора по физиотерапия, ехограф, автоклави за медицинския инструментариум. Освен като преки бенефициенти на доболнична помощ, ползата за част от ромското население е включването му в строително-монтажните работи при осъществяването на ремонтните дейности по сградата.

През 2012 г. с инструментите за финансиране на местни инициативи на проект „МИГ Тервел-Крушари“, финансиран от Европейския земеделски фонд по Програма за развитие на селските райони 2007-2013, приоритетна ос 4, в края на ноември 2012 г. е приет проекта на Община Тервел за изграждане на център за социални дейности, включващ обществена трапезария и медицински кабинети, в с. Коларци, което е на 35 км от общинския център. Негови бенефициенти ще бъдат част от ромите, обособени в по-големи общности, в селата Сърнец, Коларци и Балик.

От началото на 2011 г. на територията на община Тервел работи Дом за стари хора в с. Полковник Савово. В него няма настанени домуващи от ромски произход. Има обаче изградени обществени трапезарии, като част от дейността на Социалния патронаж, в Тервел, Безмер, Орляк, Жегларци, 30% от потребителите на които са лица от ромски произход, а всички са, подлежащи на социално подпомагане.

Изградени са съоръжения за достъпна среда до сградата на общинска администрация, СОУ и Детска ясла в Тервел, в централната част на града, до зрителната зала на читалището в Тервел, Аптечното обслужване е само в града.

По отношение на доболничната помощ, освен чрез проекта за реструктуриране на МБАЛ в МЦ, в общината е обособено звено за медицинско обслужване на децата и учениците в целодневните детски градини и училищата. Във всички детски градини през 2010г. с въведено здравословно хранене съгласно Наредба №6 на МЗ, а през 2011 г. е осъществена информационна и образователна кампания на детските градини с родителите на децата. Съвместно със здравния медиатор и специалисти от РИОКОЗ се планират и осъществяват разнообразни по съдържание и форми на провеждане занятия с учениците и младите семейства по селата - ранна хигиена, ранна бременност, предпазване от нежелана, така и др., ваксиниране. Общината сътрудничи и на ДКЦ 2

гр. Добрич при осъществяването на прегледи на здравно неосигурени лица от всички населени места.

Провеждани лекции и здравни беседи по училищата 2011 / 2012 учебна година

	Детски градини	Училища
Лекции „Обща хигиена”	16	7 / във всяко училище/
Лекции „Нежелана бременност”	-	6
Лекции Превенция Наркотични и др. зависимости”	-	3
Лекция за родители /преди и след Хепатитната епидемия/	3	3
Лекция „Опасност от ранни и сребрени бракове”		1 /с ученици/ 1 / с родители/

През последните 3 години са се родили както следва:

	Брой деца	% роми /приблизителни данни/
2009	212	80%
2010	182	72%
2011	173	79%

Общите изводи са, че хигиенните навици са в основата на здравното състояние на ромското население в община Тервел. Проблемни са както хигиенните родителски практики, така и хигиенно – жилищните норми на населението от ромския етнос. Освен разяснителни кампании са необходими кампании по безплатно раздаване на хигиенни средства, за които общината има ограничени средства. Акцент в плана е поставен на детските имунизации и на превантивните образователни мерки .

V. Приоритет : Жилищни условия

В Община Тервел жилищата в града са със сравнително благоустроени. В сравнение със селата - 100% от жилищата в града притежават стандартните елементи – електричество, вода и канализация. Жилищата в селата нямат осигурена канализация. Стандартът на селските жилища е значително по-нисък. Сградният фонд по селата е по-стар. От 2013 г. започва организирано извозване на битовите отпадъци в 90% от населените места на общината.

На територията на общината съществуват голям брой необитавани жилища (предимно в селата и махалите на общината). Населението от ромски произход, обитаващо квартал “Север” в гр. Тервел, живее в собствени жилища. Около 15% от тази група обитават примитивни жилища с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Начинът на живот на ромите – да живеят в тясна семейна общност, препятства интеграцията. От своя страна семейната общност в трудни моменти подкрепя бедстващите.

Община Тервел се стреми да води активна общинска политика. В следващия програмен период ще се акцентира на подобряване стандарта на живот на гражданите (в т.ч. ромите, ромските махали), включително чрез използване на възобновяеми енергийни ресурси. През 2012г. е изградена спортна площадка в квартал „Север“.

Спортните площадки за футбол и баскетбол в другите части на града, както и всички останали спортни съоръжения, са общодостъпни.

VI. Приоритет: Заетост

Профилът на безработицата на територията на общината показва тенденция за постоянна регистрирана безработица на ниско квалифицираните и/или без квалификация жители на общината.

За първото тримесечие на 2012 г. броя безработни лица, регистрирани в Дирекция Бюро по труда са **2249**. Това е значително повече спрямо показателя за страната - 13% за същия период. **Относителният дял на жените роми в структурата на безработица е по-голям** в сравнение с групата на мъжете роми. Устройването на работа на лицата, без образование и квалификация, в повечето случаи е възможно само чрез субсидирани работни места. Това са предимно лица от ромски произход. **Майките с деца до 3 годишна възраст**, както и хората с увреждания, трудно намират реализация, особено, ако са от ромски произход. Забелязва се тенденция на увеличаване на времето на престой на безработните на трудовия пазар. Нивото на образование е фактор при съкращения, по-бързо се освобождават тези с по-ниско ниво на образование. Задълбочаването на финансовата и икономическата криза, реструктурирането на сектора икономика, влияе върху обхвата и структурата на безработицата.

Дирекция Бюро по труда – Тервел активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи. Във връзка с реализирането на редица програми през последните няколко години, Община Тервел се явява най-големия работодател на своята територия по отношение на ромите.

През 2011 г. Община Тервел е наградена с приза „Работодател на годината“ за най-много разкрити работни места извън програмите за заетост.

Към момента на съставяне на плана за интеграция в Дирекция „Бюро по труда“ са регистрирани приблизително 382 безработни от ромски произход.

VII. Приоритет: Култура и медии

Град Тервел е утвърден общински културен център, разполагащ с читалище, исторически музей, библиотека. На територията на общината съществуват едно читалище в гр. Тервел – Читалище „Димитър Дончев-Доктора-1893г.“ и дванадесет в селата Безмер, Божан, Жегларци, Зърнско, Каблешково, Коларци, Кочмар, Нова Камена, Орляк, Поп Груево, Честименско, Кладенци. Повечето от тях развиват културна и просветна дейност чрез библиотеки, различни самодейни състави, школи по изкуства. Основните им дейности са:

- Развитие и поддържане на библиотечното дело. Периодичен печат и абонамент за художествена литература. Всички библиотеки функционират с основните си отдели – художествена литература, детски четива, техническа литература и изкуство.
- Художествена самодейност – в различните читалища работят най-разнообразни по жанр любителски състави - музикални, фолклорни, танцови, театрални, ръководени от професионалисти. Те имат многобройни участия в общината, областта, на национални прегледи и в чужбина.
- Концертна дейност – най-големите и с най-качествена самодейна продукция състави работят в читалището в Тервел. Всички те подготвят собствена

годишна продукция, която поднасят на жителите на града и съседните населени места по различни поводи.

Една от дейностите в областта на културата на територията на община Тервел са пролетните празници на Културата, които се организират от 1970 година насам. При осъществяването им Община Тервел като организатор се опитва да направи достъпни на тервелчани най-качествените продукции на фолклорни ансамбли, поп и рок изпълнители и оркестри, театрални формации и др.

Всяка нечетна година общината е домакин на Конкурс за изпълнители на традиционна добруджанска народна песен на името на Калинка Вълчева. Все повече са индивидуалните изпълнители от ромски произход, които се включват в надпреварата и заемат челни места.

Деца от ромски произход успешно се изявяват и на сцената на Добруджански събор Тервел всяка четна година, както и на общинския празник на фолклора и прегледите на лазарските и коледарските групи, които се провеждат всяка година в общинския център. Особено успешно се усвоява българския фолклор от учениците в село Каблешково, които почти 100% са обхванати и във фолклорната група на читалището.

В общинския културен календар от повече от 10 години се финансира честването на Международния ден на ромите 8 април. Проявите в този ден са различни – надсвирване на ромските оркестри, спортни състезания, надбягвания с коне, концерт на децата от село Орляк и др.

Има какво да се желае по отношение на представянията, но извън класните дейности, застъпени по училищата. Към момента в дейностите по култура и интереси, най- безпроблемно се отработват уменията за общуване и комуникацията на български език. Пречки към по- активното включване е необходимостта децата да бъдат „водени“ след училище или в специални дни, което е в противоречие с установените родителски практики на ромската общност. Липсата на достатъчно средства е основна пречка и за нормалното функциониране на повече от културните институти в града и за разширяване на дейността им с децата от ромски произход. Необходимостта от закупуване на материали и планирането на общински прояви изисква средства, които не са достатъчни. Активната работа на общината, съвместно с читалищата по привличане на донорски фондове, е текуща задача.

Спортна инфраструктура

В Тервел съществуват добри спортни традиции. Съоръженията са съсредоточени предимно в града. Статистическата задоволеност със спортни площи е недостатъчна. Следва да се подобряват условията за развитието на спорта в училищата и да се осигури достъпност за използване на спортните съоръжения от учениците и хората, желаещи да спортуват. Заниманието със спорт е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към различните, затова през 2011-2012 г. състоянието на спортните и детските площадки се подобри. Община Тервел провежда традиционни спортни състезания- Лекоатлетическо състезание „Златна есен“, Крос „Хан Тервел“, междуучилищен турнир по футбол, общинско състезание „Млад огнеборец“ и др.

Основните спортни съоръжения на общината са стадионите в гр. Тервел и селата Жегларци, Зърнево, Безмер. Като цяло спортните съоръжения са недостатъчни и морално остарели. В общината няма изградена спортна зала, басейни и игрища за по-широк кръг спортове.

Регистрираните спортни клубове в общината постигат добри регионални и национални успехи в спортовете: футбол, шахват и лека атлетика.

VIII. Преглед на проектите по приоритет: ОБРАЗОВАНИЕ

За последните три години Община Тервел участва в редица програми, предлагащи възможности за финансиране на дейности, които подпомагат работата с ромската общност. На територията на общината са осъществени успешно няколко проекта по оперативни програми, както от общинска администрация в партньорство с училища и НПО, така и от самите училища. Тези проекти предполагат различни възможности за партньорства и развитие на социалните отношения на територията на общината. Поради техния обем и детайлно описание приключилите и текущи проекти са допълнени в отделно приложение.

Брой проекти за периода 2011/2012г. в Община Тервел по Национални програми на МОМН и ОП РЧР и участие на деца и ученици от ромски произход в тях:

№ / в кое училище	Проект	Програма	Продължителност	Обхванати ученици	От тях роми
Проект BG051PO001-3.1.06 в СОУ „Йордан Йовков“ Тервел, ОУ „Васил Друмев“ с. Орляк, ОУ „Отец Паисий“ с. Нова Камена	„Подобряване на качеството на образованието в средишните училища чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“	МОМН	2011-2012 2012/2013	37 групи с общо 845 ученици	Около 450
Проект № BG051PO001-4.1.06-0025 в ОУ „Васил Друмев“ с. Орляк	„Реинтеграция в образователната система на отпаднали ученици в община Тервел“	МОМН	2011-2013	20 /застрашени от отпадане/	20
В ОУ „Васил Друмев“ с. Орляк	„Фолклорна съкровищница“	Амалипе Велико Търново	2010/2011, 2012/2013	70	70
Проект BG051PO001-4.2.05 в с.Орляк, с. Зърнево, с. Каблешково. ПГТО гр. Тервел	УСПЕХ	МОМН	2011/2013 2012-2013	150	80
BG051PO001-4.1.05 в гр. Тервел, с. Орляк и с. Каблешково	„Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства“	МОМН	2012-2013	120	120
НП „С грижа за всеки ученик“ в 15 ЦДГ и 1 ОУ в общината	Модул Осигуряване на допълнително обучение за деца от подготвителните групи	МОМН	2011/2012 2012/2013	125	80
общо	6 бр			1330	820

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ПОЛИТИКИ
(2012 – 2014)**

Приоритетни области на действие са:
ПРИОРИТЕТ I: ОБРАЗОВАНИЕ
ПРИОРИТЕТ II: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
ПРИОРИТЕТ III: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
ПРИОРИТЕТ IV: ЗАЕТОСТ
ПРИОРИТЕТ V: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДЕСКРИМИНАЦИЯ
ПРИОРИТЕТ VI: КУЛТУРА И МЕДИИ

ПРИОРИТЕТ I: ОБРАЗОВАНИЕ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ Общ. бюджет	ФИНАНСИРАНЕ Външно	Очакван резултат
1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование	1. Поддържане на картотека на подложки ученици и деца за ДГ и 1 клас	Децата и учениците от малцинствата	постоянен	Дирекция „ОКМДР“ Училища	Не е необходим	Не е необходим	Обхващане на всички подложки на задължително обучение и ДГ
	2. Отрамотвяване на младежи-роми	Младежи-роми	2012-2015г.	Община Тервел Бюро по труда	Общински бюджет за съфинансиране	Европейски програми и фондове	Увеличаване броя на завършилите начално образование
	3. Беседи с родителите на младежите-роми за необходимостта от образование	Родители	2012-2015г.	Община Тервел Бюро по труда	Общински бюджет за съфинансиране	Европейски програми и фондове	Увеличаване броя на завършилите начално образование
	3. Съдействие за включване на педагозите от ДГ и училища в образователни програми за работа с деца билингви	Учители от детски градини и училища	2012-2015	Дирекция „ОКМДР“ Училища	В рамките на бюджета	Европейски фондове и програми	Създаване условия за гарантирано качествено образование на децата билингви
	4. Извозване на децата и учениците до най-близкото детско заведение или училище, ако в населеното място липсва. Извозване на учениците от Горен Тервел, както и от ромската махала до СОУ	Учениците от всички възрастови групи и етнически произход	Постоянен	Отдел „Просвета“, Училища	В рамките на бюджета	НП на МОМН	Създадени условия за редовно посещаване на занятия, превенция срещу отпадането от училище.

2. Интегриране и адаптиране на децата и учениците от ромски произход в учебните заведения	1. Насърчителни мерки за директори да записват подлежащите на обучение роби равномерно в класовете. Стремек към нарастване % във всяко училище	Децата и учениците от малцинствата	Постоянен	Дирекция "Образование, Култура, младежки дейности и ритуали" Училища	Не е необходим	Не е необходим	Устойчивост на пропеса за интеграция
	2. Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала от V до VIII клас	Социално слаби деца	2012-2013 год.	Дирекция "Образование, Култура, младежки дейности и ритуали" Училища	По училищни проекти	МОМН, спонсори	Осигуряване на безплатни учебници на социално слаби деца
	3. Създаване на условия за намаляване на процента на необхванатите и отпадали от училище деца	Ученици, застрашени от отпадане	Постоянен	Дирекция „ОКМДР“, Училища, МК за БПМН, отдел "Закрила на детето" към Д"СГ"	В рамките на бюджета	НП и ЕФ	Ограничаване броя на отпадалите ученици
	4. Създаване на условия за безстресов преход от средата на майчиния им език към усвояване на книжовен български език	Ученици застрашени от отпадане	Постоянен	Дирекция, Училища, МК за БПМН, отдел "Закрила на детето" към Д"СГ", неправителствени организации	В рамките на бюджета	НП и ЕФ	Ограничаване броя на отпадалите ученици
	5. Създаване на условия за запознаване с ромската култура и етнически особености на учителите, работещи с ученици застрашени от	Учителите, работещи в мултикултурна среда	Постоянен	Дирекция "Образование, Култура, младежки дейности и ритуали" Училища, Читалища, ОДК	В рамките на бюджета	МОМН Европейски програми и фондове,	Ограничаване броя на отпадалите ученици

3. Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в интегрираните училища	1. Подпомагане на децата и учениците от социално слаби семейства / дреци, ученически пособия/	Социално слаби семейства	Постоянен	БЧК, Училища, Д., СП“	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове, БЧК,	Подпомагане на социално слаби деца
2. Столово хранене	Всички ученици	Постоянен	Постоянен	Отдел „Проведета“, БЧК	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове, БЧК	Подпомагане на социално слаби деца
3. Включване на децата от ромски произход в извън училищни дейности	Децата и учениците от малцинствата	постоянен	постоянен	Дирекция „ОКМДР“, Училища, Читалища, ОДК, МКБПТМН	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Повишаване мотивацията на децата
4. Създаване на условия Мултикултурно и мултиетническо опознаване посредством фолклорни състезания, типични занаяти и запознаване с особеностите на бита	Децата и учениците от всички етнически групи	постоянен	постоянен	Дирекция „ОКМДР“, Училища, Читалища, ОДК, МКБПТМН	В рамките на бюджета	МОМН Европейски програми и фондове, спонсори	Повишаване мотивацията на децата
5. Създаване на условия за професионално обучение, съответстващо на културната и етническа специфика, както и на потребностите на децата от ромски произход	Учениците от ромски произход	2012-2015 год.	2012-2015 год.	Дирекция „ОКМДР“, Училища, Дирекция „ЧРСУЕ“	В рамките на бюджета	Мерки за заетост, Програми на МОМН, Европейски образователни програми	Устойчивост на процеса за интеграция и професионална реализация

ПРИОРИТЕТ II: ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ Общ. Бюджет	Възвратно	Очакван резултат
1. Намалване на детската смъртност	1. Създаване на регистър на бременните жени с цел наблюдение по време на бременността и своевременно хоспитализация на родилките	Бременни жени	постоянен	Здравен медиатор Личните лекари	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове, спонсори, Граждански организации	Своевременна хоспитализация на родилките
2. Намалване бременността в юношеската възраст и родствени бракове	2. Осигуряване възможността за достъп на линејките до домовете на родилките за своевременното им откарване до лечебното заведение	Бременни жени	постоянен	Медицински център Тервел, ЦСМП	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	% родилки, родили в лечебно заведение
3. Подобриване на профилактичните дейности сред ромското население	1. Провеждане на беседи за начините за предпазване от нежелана бременност и опасностите от ранните и родствени бракове	Млади хора и техните родители	постоянен	Община Тервел, МЦ, МКБШПМН	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Намалване на ранните раждания и намалване на родствени бракове
4. Повишаване на здравните знания и информираност на	1. Провеждане на кампании за имунизирани на населението, особено на децата с непълнен имунизационен статус	Семейства от ромски произход	постоянен	Личен лекар, МЦ	В рамките на бюджета	Европейски програми и проекти	% имунизирани от подлежащите за имунизация
4. Повишаване на здравните знания и информираност на	1. Информирани на ромското население за здравно	Лица и семейства от ромски	2012-2015 год.	Личен лекар, здравен медиатор	В рамките на бюджета	Европейски програми и проекти	% роми спазващи задължението си като здравно

ромското население	осигурителните им права и задължения	произход					осигурени лица
	2. Организиране и провеждане на здравно информационни събития в места с предимно ромско население по определени проблеми	Лица и семейства от ромски произход	2012-2015год.	Личен лекар, здравен медиатор, МКБПГМН	В рамките на бюджета	Европейски програми и проекти	% роми здравно информирани
5. Подобриване на физическото и здравословно състояние на ромското население посредством спорт	1. Организиране и провеждане на спортни състезания с участието на деца и родители	Семейства от ромски произход	2012-2015год.	Община Тервел, спортните дружества	В рамките на бюджета	Европейски програми и проекти	брой участващи роми

ПРИОРИТЕТ III: ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ	Възшно	Очакван резултат
1. Подобряване на съществуващата и изграждане на нова техническа и социална инфраструктура	3. Решаване проблемите със собствезост върху земята и незаконното строителство	Лица и семейства от ромски произход	2012-2015 год.	Община Тервел	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Брой узаконени ромски жилища
				Община Тервел			
	4. Осигуряване на общински жилища на социално слаби семейства от маргинализираните групи	Социално слаби семейства	Постоянен	Община Тервел	В рамките на бюджета		Брой ромски семейства настанени в общински жилища
				Община Тервел			

ПРИОРИТЕТ IV: ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ	Възшно	Очакван резултат
1. Повишаване на конкурентоспособността на ромите на пазара на труда	1. Разработване и изпълнение на проекти за повишаване на квалификацията и преквалификацията на ромите	Лица от ромски произход	2012-2015 год.	Община Тервел ПГТО "Д. Михайлов"	2012-2015 год.	Европейски програми и фондове	Брой заети, включени в квалификационни курсове
				Община Тервел			
	2. Обучение на лица от ромски произход за развитие на бизнес и производство	Лица от ромски произход	2012-2015 год.	Община Тервел	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Брой лица, започнали собствен бизнес
				Община Тервел			
2. Повишаване на сигурността, пожаро и бедствената готовност в	1. Обучение на лица от ромски произход за придобиване на основни умения по аварийна и	Лица от ромски произход	2012-2015 год.	Община Тервел	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Брой обучени лица
				Община Тервел			

Кварталите с компактно ремско население	прогнопожарна готовност						
---	-------------------------	--	--	--	--	--	--

ПРИОРИТЕТ V: ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДЕСКРИМИНАЦИЯ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛЕВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ	Външно	Очакван резултат
1. Превенция в училищата за общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противоборствените прояви на малолетните и непълнолетните.	1.1. Намаляване на противоборствените прояви 1.1.1. Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри на теми: „Насилието в училище и извън него“, „Междупличностните отношения“;	Ученици от различни възрастови групи	2012-2014	Общината МКБПТМИН Училищата	Общ. бюджет В рамките на бюджета	Външно	Брой ученици, включени в прояви
2. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез включване в спортни и извънкласни	2.1. Реализиране на програми и проекти насочени към утвърждаване на толерантни междуетнически отношения между	Ученици, регистрирани в ДПС	2012-2014	МКБПТМИН Инспектор ДПС Дирекция „СП“	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Брой на привлечените деца и младежи за участие в проекта за толерантност и междуетнически

Дейности	Младешките от различни етноси	Читалища					отношения
----------	-------------------------------	----------	--	--	--	--	-----------

ПРИОРИТЕТ VI: КУЛТУРА И МЕДИИ

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ	ВЪНШНО	Очакван резултат
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция	1.1. Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата	Ромските общности в населените места	2012-2014	Общината Училищата, ОДК Читалищата	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Устойчиво включване на представителни на ромската общност в дейности за устойчива културна интеграция
	1.1.1. Разработване и реализиране на програми за културна и социална интеграция на общинско ниво като част от областните и общински програми за развитие		2012-2014	Общината Училищата, ОДК Читалищата	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Разработени и реализирани програми за културна и социална интеграция на общинско ниво
	1.1.2. Институционално укрепване на читалищата като модерни центрове за развитие на местната общност, включително		2012-2014	Общината Читалищата	В рамките на бюджета	Европейски програми и фондове	Институционално укрепване на читалищата

	и ромската I.3. Популяризиране на ромската култура чрез общинския календар						
--	---	--	--	--	--	--	--

IX. Очаквани резултати:

Усилията на Община Тервел са насочени към създаване на устойчива схема за сътрудничество между местните институции, представителите на малцинствената общност и неправителствените организации. Изграждането му и поддържането на постоянен диалог е предпоставка за реализиране на стратегиите за интеграция, с гаранция за икономически просперитет. Решаването на проблеми на дадената малцинствена общност с помощта на нейни представители, били те от конкретен и/или от общ характер, чрез активни действия за реализиране на съвместни програми, европейски проекти, информирани и превенция са залогът за бъдещо развитие. Конкретно в края на периода на плана за действие стремежът на общинското ръководство е насочен към:

- Повишено качеството на образование на децата от ромския етнос и всички социално слаби деца;
- Устойчивост на процеса за интеграция;
- Обхващане на всички подлежащи на задължително обучение и ДГ;
- Увеличаване броя на завършилите начално образование с 20%
- Осигуряване на безплатни учебници и помагала на всички социално слаби деца
- Увеличаване на посещаемостта на учебните часове от учениците застрашени от отпадане с 20%
- Ограничаване броя на отпадналите ученици с 10%
- Намалена неграмотността сред 18 – 25 годишните млади хора;
- Своевременна хоспитализация на родилките до 100% родилки в лечебно заведение;
- Намаляване на ранните раждания и намаляване на родствените бракове;
- Имунизирани на подлежащите за имунизация;
- Увеличаване на информираността сред ромите;
- Брой ромски семейства обхванати от общинските социални програми – поне 20%
- Брой заети, включени в квалификационни курсове, поне 20% от безработните;
- Брой лица започнали собствен бизнес - поне 10;
- Брой обучени лица за нуждите на групите по аварийна и пазарна безопасност – поне 10% от населението;
- Получена професионална квалификация от минимум 100 младежа;
- Повишаване на екологична култура на учениците и младите хора в районите с компактно ромско население;
- Подобен достъп на лицата от етнически малцинства до здравни и профилактични услуги;
- Изграждане и узаконяване на нови жилища, зелени площи и детски площадки;
- Подобряване на техническата инфраструктура в кварталите и населените места;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности;
- Ограничаване на разпространението на наркотици, проституцията и трафика на хора в районите с компактно ромско население;
- Увеличаване на ролята на малцинствените представителства при контрола на противопожарните и аварийни мерки, противообществените и противозаконши прояви в районите с компактно ромско население;
- Утвърдена обществена структура за развитието на местната общност;
- Включване на целевите групи при изпълнение на дейностите по НПД.
- Повишена осведоменост на целевите групи за ролята на ЕС и по-специално за популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти в областта на интеграцията на ромите.
- Активизирани местни общности, които са информирани за мерките и

дейностите по НПД.

X. Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на плана за действие се осъществява от Общински съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (ОбССЕИВ) чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Мониторингът се осъществява чрез систематично събиране и анализиране на информация, както и съгласуване на мерките по плановия документ. Община Тервел ще включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. На база тези функции основните методи на мониторинга са:

- Отчитане на изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана в административен мониторингов доклад.
- Формиране на коригиращи мерки, с оглед изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана
- ОбССЕИВ координира и обобщава получената информация в доклада.
- Докладът се представя за одобрение пред ОбССЕИВ.
- Докладът се приема от Общински съвет

XI. Заключение

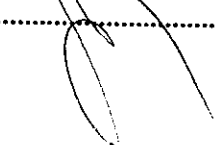
Важен фактор за изпълнението на общинския план за действие е да се организира и толерира включването на всички институции, официално представени ромски организации по места, отделни ромски представители на компактни групи от ромското население, както и НПО.

Последното е съществено за гарантиране на диалог на активното включване на всички лица от ромски произход в обществения живот, общинските и европейски програми с общата цел да се създаде обединяване усилията на всички етноси на територията на Община Тервел за увеличаване на просперитета и икономическото благоденствие на хората от общината.

Забележка:

ПЛАНЪТ ЗА ДЕЙСТВИЕ Е ОТВОРЕН ДОКУМЕНТ И ПОДЛЕЖИ НА ТЕКУЩА АКТУАЛИЗАЦИЯ И ДОПЪЛВАНЕ С ДАННИ.

Съгласувал:
Председател на ОбССЕИВ
ДИЯНА ИЛИЕВА
ЗАМ-КМЕТ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

.....

Одобрил:
ЖИВКО ГЕОРГИЕВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ:

.....
